דער אידישער פראפעסאר

א היסטאָרישער ראָמאַן.
פריי בעאַרבייט ספּעציעל
פאַר'ן „אידישען זשורנאַל"
פון מ. ר.

היינטיגע פאַרזעצונג

איז ער ניט עניני דער איסי? וואו וועט ער איהם געזעהן? איהם האט דאָך געוואָלט פון איהם עס צו דערוויסען, ער האט אבער ניט געוואָלט באַלעסטיגען איהם מיט פיעלע פראַגעס, וויסענדיג, דאָס ער איז נאָר שוואַך און עס קען איהם צו זיין געווענד שאַדען. און דאַריבער, האָט ער איהם אין א רוהיג געמיטליכען טאָן געענטפערט:

— יאָ, איך קען א מאָן מיט דעם נאָמען עניני, ער איז איינער פון מיינע בעסטע פריינד.

אבער ווער איז דער, פון וועלכען דו רעדסט? ווען האָסטו איהם געזעהן?

— ווען איך האָב איהם געזעהן? מיר שיינט, אז ערשט ניט לאַנג. איך געדענק גוט. אבערא.. וועה איז מיר! מאַליך האָט דאָך איהם פאַרבראָכען.

די ווערטער, וועלכע זענען פון קאַראַבאָס'ן אזוי וועהטאַגליך אויסגעשפּראָכען געוואָרען, האָבען דעם גרויען אניאָם בין נאָר צוטיפּמעלט: ענני הופט ער איהם, א ווייס געקליידעטער, און מאָר ליך האָט איהם פאַרבראָכען.... וואָס קען דאָס אלעס באַדייטען?

— אבער ליעבער קאַראַבאָס, געדענקסטו אפשר דעם אָרט, וואו דו האָסט איהם געזעהן?

קאַראַבאָס האָט זיך די גרעסטע מיה געגעבען צו דערמאָהנען, ער האָט אָנגעהויבען צו קראַצען דעם שטערען, וועלכער איז אין קנייטשען געוואָרען, פון לאָרט אויסצוגעהמען דעם נאָמען פון דעם אָרט, וואו ער האָט איהם געזעהן, און ער האָט זיך דערמאָהנט...

— אין לאַטאַפּאַלים, האָב איך איהם געזעהן.

— אין לאַטאַפּאַלים זאָגסטו? — האָט אניאָם אויסגעשריען — יאָ דאָס איז ער, ענני מיין פריינד איז אויך פון לאַטאַפּאַלים. א טרויעריגע שטילקייט האָט אָנגעהאַלטען. קאַראַבאָס האָט מעהר קיין כח ניט געהאַט צו דערען און אניאָם איז אין טרויעריגע געדאַנקען פאַרזונקען געוואָרען. געוואוסט האָט ער, אז קאַראַבאָס דערט אַצינד מיט א פאַלקאַ מענעם קלאַהרען פאַרשטאַנד. דאָס איז ענני דער איסי, אין דעם איז ניטאָ וואָס צו צווייפלען, אַז דורך איהם קען איך פון אָלעם זיך דערוויסען. אבער וואו איז ענני? ער איז דאָך פּלוצים פאַרשוואונדען. ווען איך האָב איהם געזעהן? מיר איז ער ווען קומען. און מיר אויפדעקען דאָס געפיהל, ענני וועט קומען, און איך וועל אַלעס פון איהם זיך דערוויסען...

נאָך אכט טאָג אין קאַראַבאָס אַראָפּ פון בעט, ניט דער וואָס ער איז צופאַר געווען. דאָס שטאַמען האָט אייפגעהערט, די נערוען בינדיגע, די שפּראָך א פאַרשטענדליכע. נאָך איין פעהלער איז איהם נאָך פאַרבליבען, די שוואַך קייט פון זכרון. אזוי ווי פריהער אזוי אויך איצט, האָט ער ניט געדענקט דאָס וואָס עס איז ערשט געכטען געשעהן. די גאַנצע מיה פון אניאָס'ן צו דערוועקען אין איהם א זכרון איז אומזונסט געווען.

די צופיעל אַנשטרענגונג פון אניאָס בי דער פּפלעגע פון קאַראַבאָס'ן, און דער טיעפער עלטער זיינער, האָט זיין אָרגאַניזם רואינירט, און איהם אין א שווערע קראַנקהייט געוואָרפען. קאַראַבאָס, וועלכער איז נאָך שוואַך געווען, האָט דאָך פון זיין בעט ניט אָפּגעטרעטען. מיט דער גרעסטער איבערגעבענהייט און זאָרגפעליגקייט, פלעגט ער דיפּלעגע אָנהאַלטען.

אויך דאָרים איז אַן אָנגעוועהטאַטע געבען איהם געזונסען, און ניט אָפּגעטרעטען. זי האָט אבער איהרע אינערליכע שמערצען ניט געלאָזט מערקען דעם קראַנקען, כדי ניט צו פאַרשאַפען איהם קיין „צער". ציטאַטען מיט קאַראַבאָס'ן האָט זי נאָך געבעטען פאַר זיין געזונד ווערען. זי האָט גוט פאַרשטאַנען וויאַ אומגליכליך זי וועט זיין, וועז אניאָס וועט שטאַרבען, זי האָט אין דער שטיל, ווען אניאָס האָט ניט באַמערקט, איז טרעהרען זיך באַוואַשען. לייכטער אויפ'ן האַרצען איז איהר נאָר געוואָרען, ווען אפּעלים פלעגט קומען. ער, מיט זיין הייסער רייגער ליעבע, און מיט זיינע זיסע טרייסט ווערטער, האָט איהם טיפע שמערצען געלינדערט, צו איהר צעבראָכען האַרץ א היילונג געבראַכט, און איהר געגעבען די האָפענונג, אז אניאָס איז אין טרויעריגע געדאַנקען פאַרזונקען געוואָרען. געוואוסט האָט ער, אז קאַראַבאָס דערט אַצינד מיט א פאַלקאַ מענעם קלאַהרען פאַרשטאַנד. דאָס איז ענני דער איסי, אין דעם איז ניטאָ וואָס צו צווייפלען, אַז דורך איהם קען איך פון אָלעם זיך דערוויסען. אבער וואו איז ענני? ער איז דאָך פּלוצים פאַרשוואונדען.

ווען האָסטו איהם געזעהן?

— ווען איך האָב איהם געזעהן? מיר שיינט, אז ערשט ניט לאַנג. איך געדענק גוט. אבערא.. וועה איז מיר! מאַליך האָט דאָך איהם פאַרבראָכען.

די ווערטער, וועלכע זענען פון קאַראַבאָס'ן אזוי וועהטאַגליך אויסגעשפּראָכען געוואָרען, האָבען דעם גרויען אניאָס בין נאָר צוטיפּמעלט: ענני הופט ער איהם, א ווייס געקליידעטער, און מאָר ליך האָט איהם פאַרבראָכען.... וואָס קען דאָס אלעס באַדייטען?

— אבער ליעבער קאַראַבאָס, געדענקסטו אפשר דעם אָרט, וואו דו האָסט איהם געזעהן?

קאַראַבאָס האָט זיך די גרעסטע מיה געגעבען צו דערמאָהנען, ער האָט אָנגעהויבען צו קראַצען דעם שטערען, וועלכער איז אין קנייטשען געוואָרען, פון לאָרט אויסצוגעהמען דעם נאָמען פון דעם אָרט, וואו ער האָט איהם געזעהן, און ער האָט זיך דערמאָהנט...

— אין לאַטאַפּאַלים, האָב איך איהם געזעהן.

— אין לאַטאַפּאַלים זאָגסטו? — האָט אניאָס אויסגעשריען — יאָ דאָס איז ער, ענני מיין פריינד איז אויך פון לאַטאַפּאַלים. א טרויעריגע שטילקייט האָט אָנגעהאַלטען. קאַראַבאָס האָט מעהר קיין כח ניט געהאַט צו דערען און